

บทที่ 2

การประกันชีวิตและธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย

การประกันชีวิต

การประกันชีวิต เป็นวิธีการที่คิดค้นขึ้นมา เพื่อผ่อนคลายนับหาภาระทาง เศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง และสมาชิกของครอบครัว ที่ต้องรับผิดชอบ และ เสริมสร้างความมั่นคงแห่งชีวิต การประกันชีวิต เกี่ยวข้องกับความสูญเสียทาง เศรษฐกิจที่ประมาธออกมา เป็นจำนวนเงิน ซึ่งมี 3 ชนิด คือ

1. ความตาย

ทุกคนย่อมทราบกันดีอยู่แล้วว่า ความตาย เป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นกับทุกคน แต่ไม่ทราบว่า จะเกิดขึ้นเมื่อใด ถ้าความตายเกิดขึ้นในเวลาอันยังไม่สมควรหรือในขณะที่ยังไม่มีการเตรียมพร้อม ครอบครัว และบุคคลที่ต้องรับผิดชอบที่อยู่เบื้องหลังอาจจะเกิดความเดือดร้อนด้วย บัฒหานานาประการ นอกเหนือจากความเศร้าสลดเสียใจ เนื่องจากการสูญเสียรายได้ในอนาคตของบุคคลที่ตายในวัยทำงาน การตายของบุคคลที่อยู่ในวัยทำงานมีรายได้นี้ อาจมีผลถึง เจ้าหนี้ ภาระหนี้สินที่เขาต้องชำระ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายประจำวันในครอบครัว ค่ารักษาพยาบาลที่เกิดขึ้นจากการเจ็บป่วยครั้งสุดท้าย และค่าทำศพ เป็นต้น

2. การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ สูญเสียอวัยวะ และทุพพลภาพ

การเจ็บป่วยเป็นเวลานานหลายเดือนมีผลถึงค่ารักษาพยาบาล บริษัทประกันชีวิต ในขณะที่ได้ขายการประกันค่ารักษาพยาบาล อุบัติเหตุ และ ทุพพลภาพ ควรคู่ไปกับการชดเชยความคุ้มครองการตายและการออมทรัพย์

3. ความสูงอายุ

ความสูญเสียทาง เศรษฐกิจ เนื่องจากการสูญเสียรายได้เมื่อสูงอายุพ้นวัยทำงาน

2.1 ชนิดของการประกันชีวิต

มี 2 ชนิด คือ ชนิดมีเงินปันผล และ ชนิดไม่มีเงินปันผล
(สำนักงานประกันภัย แม่บราควิทีพีเอ็ม : 3)

ชนิดไม่มีเงินปันผลอัตราเบี้ยประกันจะต่ำกว่าชนิดมีเงินปันผล
เพราะชนิดมีเงินปันผล ผู้เอาประกันชีวิตจะได้รับแบ่งเงินปันผลจากกำไรของบริษัท

2.2 ประเภทของการประกันชีวิต

การประกันชีวิตแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ :-

1. การประกันชีวิตประเภทสามัคคี
2. การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม
3. การประกันชีวิตประเภทหมู่คณะ

2.2.1 การประกันชีวิตประเภทสามัคคี

คือ การประกันชีวิตที่มีจำนวนเอาประกันภัย แต่ละกรมธรรม์ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไปถึงหลายล้านบาท การชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายปี ราย 6 เดือน, 3 เดือน หรือ รายเดือน การคัดเลือกภัยอาจจะมี การตรวจสอบสุขภาพหรือไม่มีการตรวจสอบสุขภาพก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบริษัท

2.2.2 การประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม (ประเภทมวลชน)

คือการประกันชีวิตประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนเงินเอาประกันแต่ละกรมธรรม์ประกันภัยต่ำบริษัทจะรับประกันจำนวนเงินเอาประกันชีวิตแต่ละกรมธรรม์ตั้งแต่ 10,000 บาทถึง 30,000 บาท การชำระเบี้ยประกันภัยจะเป็นรายเดือน การคัดเลือกภัยจะไม่ตรวจสอบสุขภาพฉะนั้น จึงมีระยะรอคอย 3 เดือน หรือ 6 เดือน คือ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตในระยะนี้ บริษัทจะไม่จ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้ แต่จะคืนจำนวนเบี้ยประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชีวิตได้ชำระมาแล้วทั้งหมดให้แก่ผู้รับประโยชน์

2.2.3 การประกันชีวิตประเภทหมู่

คือ กรมธรรม์หนึ่งที่จะมีผู้เอาประกันชีวิตร่วมกันงานกรมธรรม์ฉบับเดียวกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ส่วนมากมักจะเป็นพนักงานของบริษัทหรือแรงงานอุตสาหกรรมเดียวกันจากประสพการณ์การประกันชีวิตประเภทหมู่ในประเทศที่ผ่านมา บราควิทีพีเอ็ม อัตรการตายของการประกันชีวิตประเภทหมู่

ต่ำกว่าการประกันชีวิตประเภทสามัคคีและอุตสาหกรรม

2.2.3.1 การประกันชีวิตหมู่ บริษัทประกันชีวิต

อาจกำหนดให้ต้องมีการตรวจสุขภาพหรือไม่มีการตรวจสุขภาพก็ได้

2.2.3.2 งานกรณีที่นายจ้าง เป็นผู้ชำระ เบี้ยประกัน

ชีวิตหลักจ้าง ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิทาประกันชีวิตได้จะต้องสมัคร เข้าทาประกันชีวิตทั้งหมด ฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นสวัสดิการซึ่งนายจ้างให้แก่ลูกจ้าง

งานกรณีที่ นายจ้างช่วยชำระ เบี้ยประกัน

ชีวิตลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิทาการประกันชีวิตได้ ต้องสมัครทาการประกันชีวิต

อย่างน้อย 75% ของจำนวนลูกจ้าง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้มีแต่ลูกจ้างที่มีสุขภาพไม่ค่อยดี เท่านั้นที่จะมารับประกันชีวิต

2.2.3.3 อัตราเบี้ยประกันชีวิตหมู่ จะต่ำกว่า

ประเภทสามัคคี และอุตสาหกรรม

2.2.3.4 เนื่องจากการประกันชีวิตหมู่ แต่ละ

กรมธรรม์นั้นมีขนาดต่าง ๆ กัน ตั้งแต่กรมธรรม์ละ 5 คน จนถึง บางกรมธรรม์มากกว่า 1,000 คน ฉะนั้น จึงได้มีการให้ส่วนลดตามขนาดของจำนวนคน ในกรมธรรม์หรือตามขนาดของจำนวน เบี้ยประกันชีวิต

2.2.3.5 การประกันชีวิตหมู่ จะมีการจ่ายเงิน

เบี้ยประกันชีวิตจากประสพการณ์กล่าวคือ เมื่อสิ้นรอบปีกรมธรรม์ประกันภัยปีหนึ่ง ๆ กรมธรรม์ใดที่ เมื่อนำจำนวน เบี้ยประกันชีวิตรับหักส่วนลด (ถ้ามี) ตามขนาดของกลุ่มหรือขนาดของจำนวน เบี้ยประกันชีวิตหักค่าจ่าย 20% ของ เบี้ยประกันชีวิตหักค่าสินไหมทดแทนแล้ว เหลือเป็น เงินจำนวนเงิน เท่าใด บริษัทจะนำเงินจำนวนนี้ มาจัดสรรแบ่งกันระหว่างบริษัท และกับผู้เอาประกันชีวิตของกรมธรรม์นั้น ๆ ซึ่ง เงินจำนวนนี้ เรียกว่า การจ่ายเงิน เบี้ยประกันชีวิต จากประสพการณ์ ในทางปฏิบัติ บริษัทประกันชีวิตจะไม่จ่ายแก่ผู้เอาประกันชีวิตในรูป เงินสดแต่จะจ่ายให้ในรูปของการหักจาก เบี้ยประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชีวิตหมู่กรมธรรม์นั้นจะต้องชำระ เงินในรอบปีกรมธรรม์ปีถัดไปนั่นเอง เดียวกันงานกรณีที่กรมธรรม์นั้นขาดทุน ยอดขายก็จะถูกยกไปปีต่อไป เช่นเดียวกัน

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า วิธีการจ่ายเงิน

เบี้ยประกันชีวิตจากประสพการณ์นี้เป็น วิธีการปรับอัตราเบี้ยประกันชีวิต ของผู้เอาประกันชีวิต ให้ถูกต้องกับความเสียหายของผู้เอาประกันชีวิตกลุ่มนั้นๆ เพื่อให้การเก็บเบี้ยประกันชีวิตถูกต้อง กับความเสียหายจริง ๆ นั้นเอง

2.3 แบบการประกันชีวิตและประโยชน์

การประกันชีวิตแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประกันชีวิต ที่อาศัยความตายของผู้เอาประกันชีวิต เป็นเหตุแห่งการจ่ายเงิน
2. การประกันชีวิตที่อาศัยความมีชีวิตอยู่ของผู้เอาประกันชีวิต เป็นเหตุแห่งการจ่ายเงิน

จึงแบ่งการประกันชีวิตแบบพื้นฐานออกได้ 4 แบบ คือ

2.3.1 การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ คือ ให้ความคุ้มครองตลอดชีพในขณะใดที่ผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตลง บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้ผู้รับประโยชน์

ประโยชน์ของการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ เพื่อจัดหาเงินทุนสำหรับการเจ็บป่วยครั้งสุดท้ายและค่าทาศพ รวมถึงการจุนเจือผู้ดูแลความอุปการะ เมื่อผู้เอาประกันชีวิตได้เสียชีวิตลง ผู้เอาประกันชีวิตซึ่งอยู่ในฐานะปานกลางต้องการ การประกันชีวิตแบบตลอดชีพสำหรับจุดประสงค์นี้

นอกจากจะให้ความคุ้มครองแบบถาวรแก่ ครอบครัวแล้วถ้าผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตยืนยาว เมื่ออยู่ในวัยชราไม่มีรายได้ สามารถจะขอเวนคืนกรมธรรม์เพื่อขอรับเงินสดได้

การชำระ เบี้ยประกันชีวิตแบบตลอดชีพ

- สามารถชำระครั้งเดียวเป็นเงินก้อน
- ชำระชำระระยะเวลายาว เช่น 10 ปี 20 ปี 30 ปี เป็นต้น
- ชำระ เบี้ยไปจนกว่าจะเสียชีวิต

2.3.2 การประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล

เป็นการประกันชีวิตที่มีเงื่อนไขการจ่ายเงินให้แก่

ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่กำหนด

การประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา อาจจะสั้นเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีเลยถ้าระยะเวลาของกรมธรรม์สั้นเพียง 5 ปี หรือ 10 ปี จะไม่มีมูลค่าเวนคืนเงินสด

การประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล ที่มีขายในท้องตลาดได้แก่

- แบบชั่วระยะเวลา ที่มีระยะเวลาของสัญญา 1 ปี 5 10 15 20 ปีจนถึงครบกำหนดเมื่ออายุ 60 ปี

- แบบชั่วระยะเวลา ที่สามารถขต่ออายุสัญญาได้ แต่จำนวนเบี้ยประกันจะต้องสูงขึ้น เมื่ออายุเพิ่มขึ้น

- แบบชั่วระยะเวลา ที่สามารถขอเปลี่ยนแปลงเป็นการประกันชีวิตแบบตลอดชีพ หรือสะสมทรัพย์

- แบบคุ้มครองงานองหรือคุ้มครองจำนวนเงินกู้ คือจำนวนเงินเอาประกันจะลดลงทุกปี หรือทุกเดือนตามจำนวนหนี้สิน ที่ค้างชำระระยะเวลาของกรมธรรม์จะเท่ากับระยะเวลา ของสัญญางานองหรือสัญญาเงินกู้

ประโยชน์ของการประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล การประกันชีวิตแบบเฉพาะกาล เหมาะสำหรับผู้เยาว์ซึ่งยังมีรายได้ไม่สูงพอที่จะซื้อการประกันชีวิตแบบอื่น และต้องการความคุ้มครองการตายก่อนเวลาอันสมควร ทำให้ครอบครัวขาดรายได้ เนื่องจากเป็นการมุ่งคุ้มครองการตายในระยะเวลาอันสั้น เบี้ยประกันชีวิตจึงต่ำกว่าแบบอื่นการประกันแบบเฉพาะกาลเหมาะสำหรับเจ้าหน้าที่ต้องการประกันชีวิตลูกหนี้ เพื่อคุ้มครอง เงินกู้หรือผู้ผ่อนบ้านจัดสรรต้องการประกันชีวิตที่จำนวนเงินเอาประกันชีวิต ลดลงตามเงินค้างชำระ เมื่อตนเองเสียชีวิตไป จะได้รับเงินจากการประกันชีวิตมาชำระค่าผ่อนส่งบ้าน ครอบครัวจะได้ไม่เดือดร้อน

2.3.3 การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์

คือ สัญญาที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต เมื่อมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญาหรือจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์ เมื่อถึงแก่กรรมภายในระยะเวลาสัญญา

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์จะมีระยะเวลา 10 15 20 25 30 ปี

ประโยชน์ของการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นส่วนผลของการคุ้มครองและออมทรัพย์จำนวนหนึ่งไว้สำหรับวัยชราอนาคต บุคคลบางคนอาจจะไม่สามารถออมทรัพย์ได้สำเร็จเพราะอาจมีอุปสรรคด้วย มีความจำเป็นต้องใช้เงินจึงได้มาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ซึ่งให้ทั้งการคุ้มครองและออมทรัพย์

2.3.4 การประกันชีวิตแบบเงินได้

การประกันชีวิตแบบตลอดชีพแบบ เฉพาะกาล เป็นการประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชีวิต เกรงว่าจะตายก่อน เวลาอันควร

ส่วนการประกันชีวิตแบบเงินได้เป็นการประกันชีวิตที่ผู้เอาประกันชีวิต เกรงจะมีอายุยืนยาว เป็นการประกันชีวิตเพื่อคุ้มครอง ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการสูญเสียรายได้เมื่อมีอายุมากขึ้น

การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำ เป็นสัญญาที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เท่ากันอย่างสม่ำเสมอ ให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตทุกเดือน ระยะเวลาการจ่ายเงินได้นี้ มีหลายประการ เช่น จะจ่ายให้ทุกเดือน ตลอดเท่าที่เอาประกันมีชีวิตอยู่ ในระยะเวลาเท่าที่กำหนดไว้ เช่น 10 ปี หรือ 20 ปี เป็นต้น หรือจ่ายให้ทุกเดือนตลอดเท่าที่ผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่ ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า การประกันชีวิตแบบเงินได้ประจำตลอดชีพ เป็นการคุ้มครองรายได้ที่สม่ำเสมอแก่ผู้เอาประกันชีวิต โดยไม่คำนึงว่าผู้เอาประกันจะมีชีวิตยืนยาวเท่าใดก็ตาม

2.4 มูลค่ากรมธรรม์ประกันภัย

สำหรับการประกันชีวิตถาวรแบบต่างๆ เมื่อผู้เอาประกันชีวิตได้ชำระ เบี้ยประกันชีวิต มาแล้วตั้งแต่ 2 ปี หรือ 3 ปีขึ้นไป กรมธรรม์ประกันชีวิตนั้น จะเกิดจำนวนเงินสำรองประกันภัยขึ้น และถ้าผู้เอาประกันชีวิตต้องการหยุดชำระ เบี้ยประกันชีวิต จะด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม เช่น ไม่มีความสามารถที่จะชำระ เบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไป แต่ยังคงต้องการคุ้มครอง จากการประกันชีวิตอยู่หรือหมดความจำเป็นที่จะต้องการการคุ้มครองจากการประกันชีวิตอีกต่อไป และจะต้องการนำเงินสดไปประกอบธุรกิจอื่น เหล่านี้ เป็นต้นบริษัทจะให้

ผู้เอาประกันชีวิตมีสิทธิเลือกมูลค่ากรมธรรม์ประกันภัยได้ 3 วิธี คือ

2.4.1 รับมูลค่าเงินสด (Cash Surrender Value

หรือ Cash Value) เมื่อผู้เอาประกันชีวิตไม่ต้องการความคุ้มครอง จากการประกันชีวิตอีกต่อไปจึงเลือกรับมูลค่าเวนคืนเงินสดจากบริษัทและสัณหาประกันชีวิตเป็นอันสิ้นสุด

ผู้เอาประกันชีวิตส่วนมากมักจะสงสัยว่าเหตุใด เมื่อเลิกสัณหาก่อนครบกำหนดเวลาที่กำหนดในกรมธรรม์ จำนวนมูลค่าเวนคืนเงินสดที่ได้รับนั้นจึงน้อยกว่าจำนวนเบี้ยประกันชีวิตทั้งหมดที่ได้ชำระ ให้แก่บริษัทประกันชีวิต ทั้งนี้ เพราะว่าจำนวนเบี้ยประกันชีวิตที่บริษัทได้รับมานั้น จะนำมาสะสมด้วยอัตราดอกเบี้ยและนำส่วนหนึ่งไปจ่ายเป็นค่าสินไหมทดแทนมรณกรรมและส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของบริษัท จำนวนเงินส่วนที่เหลือนี้ เรียกว่าจำนวนเงินสำรองประกันภัยซึ่งจำนวนเงินนี้คือเงินของผู้เอาประกันชีวิตถ้าผู้เอาประกันชีวิตต้องการเลิกสัณหาก่อนครบกำหนด ครบกำหนด บริษัทจะนำจำนวนเงินสำรองประกันภัยนี้มาคืนให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต ซึ่งเรียกว่ามูลค่ากรมธรรม์

2.4.2 มูลค่าเงินสำเร็จ (Reduced Paid-up Insurance)

เมื่อผู้เอาประกันชีวิตไม่สามารถชำระ เบี้ยประกันชีวิตได้แต่ยังมีความต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตอยู่สามารถตกลงกับบริษัทโดย เปลี่ยน เป็นการประกันแบบมูลค่าสำเร็จและหยุดชำระ เบี้ยประกันชีวิตได้โดยผู้เอาประกันชีวิตยังได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันชีวิตฉบับ เดิมทุกประการ แต่จำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะลดลงจาก เดิมทั้งนี้ เพราะบริษัทจะนำมูลค่าเงินสดที่กรมธรรม์ประกันชีวิตฉบับนี้มีอยู่มาชำระ เบี้ยประกันชีวิตครั้งเดียว (Single Premium) เพื่อซื้อสัณหาประกันชีวิตแบบ เดิมโดยมีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตลดลง

2.4.3 มูลค่าขยายเวลา (Extended Term Insurance)

เมื่อผู้เอาประกันชีวิต ไม่ประสงค์จะชำระ เบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไป แต่ต้องการได้รับความคุ้มครอง ในจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเท่า เดิมสามารถที่จะให้บริษัท เปลี่ยนการประกันมาเป็นการประกันชีวิตแบบขยายเวลาได้ คือถ้าผู้เอาประกันชีวิตตายภายในระยะเวลา ที่กำหนด บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์ แต่ถ้าผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตรอดอยู่จนสัณหาครบ ตามระยะ

เวลาที่ขยายไว้ล่วงหน้า เป็นอันสิ้นสุดในการประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์บางกรมธรรม์มูลค่าเงินสดจะมีมากจนเมื่อขยายระยะ เวลาจนครบตามสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิต แต่เดิมแล้วยังมีจำนวนเงินสะสมทรัพย์ที่แท้จริง (Pure Endowment) เหลืออยู่อีกก้อนหนึ่ง ซึ่งจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตรอดอยู่จนสิ้นอายุครบกำหนด

ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย

หลังจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2510 แล้ว ธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทยก็ได้มีการเจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ บริษัทประกันชีวิตได้ปรับปรุงฐานะการเงินให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น อีกทั้งได้มีการใช้หลักวิชาการอย่างถูกต้องในการบริหารและดำเนินธุรกิจประกันชีวิต จึงทำให้ประชาชนศรัทธาต่อธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้น

2.5 บริษัทประกันชีวิต

เมื่อมีพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 ออกมาใช้ ประเทศไทยมีบริษัทประกันชีวิต จำนวน 12 บริษัท โดยเป็นบริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในประเทศไทยจำนวน 10 บริษัท และเป็นสาขาของบริษัทต่างประเทศจำนวน 2 บริษัท ต่อมาปี 2511 ได้มีการถอนใบอนุญาต บริษัทบูรพาประกันชีวิต จำกัด ทำให้เหลือบริษัทประกันชีวิตที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย 11 บริษัท ล่าสุดในปี 2522 ได้มีบริษัทประกันชีวิตจดทะเบียนในประเทศไทย เพิ่มขึ้นมาอีก 1 บริษัท คือบริษัทมหานครประกันชีวิต จำกัด ซึ่งภายหลังได้เปลี่ยนมาเป็นบริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด ในปี 2531 นอกจากบริษัทประกันชีวิตจำนวน 12 บริษัทที่มีอยู่แล้วนั้นยังมีอีกหนึ่งบริษัทซึ่งดำเนินกิจการรับประกันภัยต่อ คือ บริษัทไทยรับประกันภัยต่อ จำกัด ซึ่งได้เริ่มดำเนินธุรกิจประกันชีวิตในปี 2525 นอกจากนี้ยังมีรายการเปลี่ยนแปลงอีกรายการคือ บริษัท เซน่าอันเตอร์ไวเตอร์ โลฟ แอนด์ เจเนอรัลอินชัวร์นส์ จำกัด ซึ่งเป็นสาขาของบริษัทต่างประเทศ ได้เปลี่ยนมาเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ภายใต้ชื่อบริษัทสยามประกันชีวิต จำกัด ทำให้มีบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย 11 บริษัท และสาขาของบริษัทต่างประเทศ 1 บริษัท ซึ่งรายชื่อของบริษัทประกันชีวิต ที่ประกอบธุรกิจใน

ตาราง 2.1 วันที่เริ่มประกอบธุรกิจของบริษัทประกันชีวิต

บริษัทประกันชีวิตที่จดทะเบียนในประเทศไทย	วันที่เริ่มประกอบธุรกิจ
1. บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันชีวิต จำกัด	4 กุมภาพันธ์ 2485
2. บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด	23 มีนาคม 2485
3. บริษัท ไทยประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด	26 มีนาคม 2491
4. บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด	18 มกราคม 2493
5. บริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด	4 มีนาคม 2494
6. บริษัท อินเตอร์โพล์ประกันชีวิต จำกัด	4 มีนาคม 2494
7. บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด	20 เมษายน 2494
8. บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด	24 เมษายน 2494
9. บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด	2 พฤษภาคม 2494
10. บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด	14 กุมภาพันธ์ 2522
11. บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด	1 กรกฎาคม 2527
บริษัทประกันชีวิตที่เป็นสาขาท่างประเทศ	
1. บริษัท อเมริกันอินเตอร์เนชันแนล - แอสซิวรันส์ จำกัด	1 ตุลาคม 2481

ที่มา : สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.2 ทุนจดทะเบียน และทุนชำระแล้วของบริษัทประกันชีวิต ณ 31 ธ.ค. 2530
หน่วย : ล้านบาท

บริษัทประกันชีวิต	ทุนจดทะเบียน	ทุนชำระแล้ว
1. บริษัท อินเทอร์เน็ตประกันชีวิต จำกัด	200	78
2. บริษัท เกษพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด	100	75
3. บริษัท เกษประสิทธิ์ประกันภัย จำกัด	100	47.5
4. บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด	60	60
5. บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด	100	80
6. บริษัท เกษเศรษฐกิจประกันชีวิต จำกัด	206	206
7. บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด	15	7.5
8. บริษัท เกษประกันชีวิต จำกัด	100	50
9. บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด	10	10
10. บริษัท เกษสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด	3	3
11. บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด	5	5
12. บริษัท อเมริกันอินเทอร์เน็ต - แอสัวร์ันส์ จำกัด	30 ล้าน US\$	30 ล้าน US\$

ที่มา : สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2.3 จำนวนสาขาของบริษัทประกันชีวิต ณ.สิ้นปี 2531

ชื่อบริษัทประกันชีวิต	จำนวนสาขา		
	ในกรุงเทพฯ	ต่างจังหวัด	รวม
1. บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด	13	218	231
2. บริษัทไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด	20	208	228
3. บริษัทไทยประสิทธิประกันภัย จำกัด	18	80	98
4. บริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด	-	84	84
5. บริษัทอาคเนย์ประกันภัย จำกัด	10	52	62
6. บริษัทไทยเศรษฐกิจประกันชีวิต จำกัด	-	17	17
7. บริษัทกรุงเทพประกันชีวิต จำกัด	-	15	15
8. บริษัทสยามประกันชีวิต จำกัด	3	12	15
9. บริษัทอินเตอร์ไลฟ์ประกันชีวิต จำกัด	-	14	14
10. บริษัทไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด	-	8	8
11. บริษัทประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด	-	4	4

ที่มา : สำนักงานประกันภัย กระทรวงพาณิชย์

สำหรับบริษัท อเมริกันอินเตอร์แนชชั่นแนล แอสซัวร์ันส์ จำกัด

เนื่องจาก เป็นสาขาของบริษัท ที่จดทะเบียนต่างประเทศ จึงไม่ได้รับอนุญาต
ให้เปิดสาขาอื่นใดได้อีก นอกจากในกรุงเทพฯ เพียงแห่งเดียว

ประเทศไทยมีดังต่อไปนี้

1. บริษัท กรุงเทพมหานครประกันชีวิต จำกัด
2. บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด
3. บริษัท ไทยประสิทธิประกันภัย จำกัด
4. บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันชีวิต จำกัด
5. บริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด
6. บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด
7. บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด
8. บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด
9. บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด
10. บริษัท อินเตอร์โกล์ประกันชีวิต จำกัด
11. บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด
12. บริษัท อเมริกันอินเตอร์แนชชั่นแนลแอสซิวรันส์ จำกัด

จากจำนวน บริษัทประกันชีวิตที่มีอยู่ทั้งหมดนี้ มีสาขาอยู่ทั่วประเทศ ๕ ล้านปี 2531 จำนวน 776 สาขา และสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ตามขนาด เบี้ยประกันรับสุทธิได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มบริษัท ประกันชีวิตขนาดใหญ่ หมายถึง บริษัทประกันชีวิตที่มี เบี้ยประกันรับ ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งขณะนี้มีอยู่ 3 บริษัท ได้แก่
  - บริษัท อเมริกันอินเตอร์แนชชั่นแนลแอสซิวรันส์ จำกัด
  - บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท ไทยสมุทรพาณิชย์ประกันภัย จำกัด
2. กลุ่มบริษัทประกันชีวิตขนาดกลาง หมายถึง บริษัทประกันชีวิตที่มี เบี้ยประกันรับ ตั้งแต่ 100-999 ล้านบาท ซึ่งขณะนี้มีอยู่ 3 บริษัท ได้แก่
  - บริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด
  - บริษัท ไทยประสิทธิประกันภัย จำกัด

3. กลุ่ม บริษัทประกันชีวิตขนาดเล็ก หมายถึง บริษัทประกันชีวิตที่มี
เบี้ยประกันรับ ไม่เกิน 100 ล้านบาท ซึ่งขณะนี้มียู่ 6 บริษัท ได้แก่
- บริษัท อินเดอร์โลฟประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท ประกันชีวิตศรีอยุธยา จำกัด
  - บริษัท กรุงเทพประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท สยามประกันชีวิต จำกัด
  - บริษัท ไทยเศรษฐกิจประกันชีวิต จำกัด

2.6 ปริมาณธุรกิจ

๕. สิ้นปี 2510 ซึ่งเป็นปีที่มีพระราชบัญญัติประกันชีวิตออกมาใช้
ได้มีจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีผลบังคับ 244,795 กรมธรรม์ คิดเป็นเงิน
เอาประกันรวม 5,172 ล้านบาท ซึ่งต่อมาได้มีอัตราการเพิ่มขึ้นของกรมธรรม์
ได้มีการเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี โดยเฉลี่ยแล้วมีการเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 15-20 ต่อปี
ทำให้ ๕. สิ้นปี 2530 มีจำนวนกรมธรรม์ที่มีผลบังคับจำนวน 2,269,483
กรมธรรม์และจำนวนเงินเอาประกันภัย 54,792.764 ล้านบาท

นอกจากนี้จำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต และจำนวนเงินเอา
ประกันภัยแล้ว เบี้ยประกันชีวิตยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งใช้แสดงถึงปริมาณธุรกิจ
ซึ่งจากผลการดำเนินการของบริษัทประกันชีวิตเก่าที่ผ่านมา จะพบว่า เงินแต่ละปี
เบี้ยประกันชีวิตจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นในช่วงร้อยละ 25-30 ต่อปี ซึ่งส่งผลให้สิ้น
ปี 2530 ธุรกิจมียอดเบี้ยประกันชีวิตรวม 8,654 ล้านบาท ในขณะที่สิ้นปี 2510
มียอดเบี้ยประกันชีวิตรวมเพียง 305 ล้านบาท นอกจากรายรับของบริษัท ซึ่งเป็น
เป็นเบี้ยประกันชีวิต เงินทางตรงกันข้ามบริษัทก็ย่อมต้องมีรายจ่ายเกิดขึ้น ซึ่ง
รายจ่ายที่สำคัญ ได้แก่ รายจ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิต ค่าใช้จ่ายในการ
ดำเนินงานค่าจ้าง และค่าพาหนะ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้น
เฉพาะการประกันชีวิตเพียงอย่างเดียวแล้ว ก็จะได้ว่า บริษัทส่วนใหญ่จะประสบ
กับการขาดทุนในการดำเนินงาน แต่เหตุที่บริษัทประกันชีวิต ยังสามารถดำเนิน
ธุรกิจต่อไปได้ ก็เนื่องมาจากบริษัทยังมีรายได้อีกทางหนึ่งมาจุนเจือก็คือ รายได้
จากการลงทุน ซึ่งรายได้จากการลงทุนนี้โดยเฉลี่ยแล้วจะมีค่าประมาณ ร้อยละ

20-25 ของ เบี้ยประกันภัยรับ ทั้งบริษัทได้รับ เข้ามา ซึ่งเป็นผลให้บริษัทมีกำไร สามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้

2.7 รายได้ของบริษัทประกันชีวิต

การดำเนินธุรกิจทุกธุรกิจจำเป็นต้องมีแหล่งที่มาของ เงินทุนธุรกิจประกันชีวิต เองก็จำเป็นต้องมีแหล่ง เงินทุน เพื่อใช้ในการประกอบการ ซึ่งนอกจาก เงินทุนของ เจ้าของผู้ประกอบการแล้วบริษัทประกันชีวิต ยังมีแหล่ง รายได้ทางอื่นอีก คือ

1. เบี้ยประกันภัยรับ บริษัทประกันชีวิตจัดตั้งขึ้นมา ก็เพื่อ เสนอบริการการให้ความคุ้มครอง เป็นรูปตัว เงินให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต ซึ่งอยู่ใน รูปของสัญญาประกันชีวิตหรือกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้น เองตั้งนั้นในการที่ประชาชน ต้องการซื้อความคุ้มครองก็จำเป็นต้องจ่าย เงินซึ่งอยู่ในรูปของ เบี้ยประกันชีวิต ให้แก่บริษัท เบี้ยประกันชีวิตที่บริษัท เรียกเก็บนี้จะถูกคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ ประกันชีวิตโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยของ เพศ อายุของผู้เอาประกัน แบบการประกันชีวิต จำนวน เงิน เอาประกันชีวิตและอัตราดอกเบี้ย

จากการที่บุคคลแต่ละบุคคลมีความไม่แน่นอนที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป ในอนาคต ดังนั้น เมื่อบริษัทประกันชีวิตรับ เบี้ยประกันจากผู้เอาประกันชีวิตมาแล้ว ในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตมีสุขภาพที่ไม่แข็งแรง หรือในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิต ซื้อความคุ้มครอง เป็นจำนวน เงินที่สูง เพื่อ เป็นการลดการเสี่ยงภัยของบริษัท บริษัทจึงจำเป็นต้องมีการ เอาประกันภัยต่อกับบริษัทอื่นอีกทอดหนึ่ง และในทาง ตรงกันข้าม บริษัทก็อาจมีการรับประกันภัยต่อกับบริษัทอื่นมาอีกทอดหนึ่งก็ได้ ดังนั้นรายได้ของบริษัทในรูปของ เบี้ยประกันภัยรับมิได้มาจาก เบี้ยประกันชีวิต โดยตรงจากผู้เอาประกันชีวิตเพียงอย่างเดียว แต่ยังมี เบี้ยประกันต่อกับบริษัท ประกันชีวิตด้วยกันอีกทอดหนึ่ง ซึ่งหากต้องการทราบ เบี้ยประกันภัยรับสุทธิของ บริษัทแล้ว ก็อาจหาได้จากสมการของ

$$\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ} = \text{เบี้ยประกันภัยรับโดยตรง} + \text{เบี้ยประกันภัยรับจาก} \\ \text{การประกันต่อ} - \text{เบຍประกันภัยจากการเอาประกันภัยต่อ}$$

2. รายได้จากการลงทุนจากการที่ทราบว่าการประกันชีวิต

เป็นการคุ้มครองและการออมทรัพย์ ดังนั้นสัญญาประกันชีวิตส่วนใหญ่จึง เป็นสัญญา

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ผูกพันกัน เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้ เบี้ยประกันชีวิตที่บริษัท เรียกเก็บจาก ผู้เอาประกันชีวิตจะถูก เก็บสะสมไว้ที่บริษัท เป็นระยะเวลาที่ยาวนานตามไปด้วย ซึ่งหากบริษัท เก็บ เบี้ยประกันชีวิตไว้ที่บริษัทโดยมิได้นำไปออกดอกผลก็จะไม่เกิด ประโยชน์อย่างใดกับบริษัท ดังนั้นบริษัทประกันชีวิตทุกบริษัทจึงจำเป็นต้องมี การลงทุนและบริษัทประกันชีวิตหาได้ลงทุนโดยอิสระไม่ เนื่องจากหน่วยงาน ของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมธุรกิจประกันภัยได้มีการออกกฎหมาย เรื่องการลงทุน เพื่อใช้ควบคุมการลงทุนของบริษัทประกันชีวิต เพื่อให้บริษัทการลงทุนธุรกิจที่ ให้ ผลตอบแทนที่ดี และเป็นการลงทุนที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศโดยยึดหลักสำคัญ 4 ประการ คือ หลักความมั่นคง หลักผลตอบแทน หลักสภาพคล่อง และหลักกระจายการลงทุน

สำหรับ เงื่อนไขการลงทุนของบริษัทประกันชีวิตนั้นได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขมาโดยลำดับโดยปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2532) ได้กำหนดหัวข้อในการลงทุนไว้คือ

- ชื่อพันธบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรรองค่างาร หรือรัฐวิสาหกิจ ที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีพระราชบัญญัติ หรือ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น หรือพันธบัตร รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดตามรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในการนี้รัฐมนตรี จะกำหนดจำนวนเงิน และเงื่อนไขก็ได้
- ชื่อหรือชื่อลตั้วเงินคลังหรือบัตรภาษีของกระทรวงการคลัง
- ชื่อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ปราศจากภาวะติดพัน
- ชื่อหุ้นหรือหุ้นกู้ของบริษัทจำกัด หรือ บริษัทมหาชนจำกัดที่ จดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีได้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่บริษัท จำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ เฉพาะการประกันต่อ านกรรมชื่อหุ้นของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ประกอบ ธุรกิจประกันชีวิต บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ต้องไม่เป็นสาขาของ บริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตใน ราชอาณาจักร
- ชื่อหุ้นของนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตในต่างประเทศ

แต่นิติบุคคลนั้นต้องไม่มีสาขาในราชอาณาจักร หรือชื่อหุ้นของนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น ตามความตกลงของประ เทศในสมาคมประชาชาติแห่ง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อประกอบธุรกิจ เฉพาะการประกันต่อ

- ชื่อหรือชื่อลดตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงิน โดยธนาคาร ในประเทศ เป็นผู้ออก เป็นผู้รับรอง หรือ เป็นผู้อวัลการใช้เงินทั้งจำนวน
- ชื่อหรือชื่อลดตัวแลกเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงิน โดยบริษัท เงินทุนหรือบริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นผู้ออก เป็นผู้ส่งจ่าย เป็นผู้อวัล หรือ เป็นผู้ค้ำประกันการ ใช้เงินทั้งจำนวน
- ำที่กัเยี่ยมโดยกระทรวงการคลังหรือธนาคารในประเทศหรือ บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นผู้ค้ำประกัน หรือมีหลักทรัพย์ เป็น ประกัน
- ำที่กัเยี่ยมแก่บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดสรรที่ดิน หรือที่ดินและอาคาร ซึ่งจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมการจัดสรรที่ดิน โดยธนาคารในประเทศ เป็นผู้ค้ำประกัน หรือมีหลักทรัพย์ เป็นประกัน
- ำที่กัเยี่ยมแก่การ เคหะแห่งชาติและธนาคารอาคารสงเคราะห์
- ำที่กัเยี่ยมแก่สหกรณ์ เพื่อการ เกษตรที่จัดตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่า ด้วยสหกรณ์
- ำที่กัเยี่ยมแก่เกษตรกร เพื่อใช้ในการ เกษตรโดยมีผู้ค้ำประกัน
- ำที่กัเยี่ยมแก่พนักงานของบริษัทโดยมีผู้ค้ำประกัน
- จัดจำหน่ายที่ดิน ที่บริษัทมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกัน ชีวิต พ.ศ. 2510 ำซึ่งบังคับ หรือที่ดินที่ตก เป็นของบริษัท เนื่องจากการชำระหนี้ ภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวำซึ่งบังคับ
- ชื่อหน่วยลงทุนในโครงการจัดการลงทุนของบริษัทหลักทรัพย์ ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจัดการลงทุนจากกระทรวงการคลัง
- เป็นผู้จัดการกองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ ตามกฎหมายว่าด้วย กองทุนสำรอง เลี้ยงชีพ
- ผากเงินไว้กับธนาคารในประเทศ โดยได้รับดอกเบี้ย

2.8 แนวโน้มนอนาคต

จากการที่ธุรกิจประกันชีวิตมีการเติบโตเพิ่มขึ้นทุกาปี ประกอบกับการร่วมมือกันระหว่าง ภาครัฐบาล และภาคเอกชน ที่มุ่งจะส่งเสริมและพัฒนา ธุรกิจประกันชีวิตให้มีกาก้าวหน้ายิ่งขึ้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 จึงเป็นที่หวังว่าธุรกิจการประกันชีวิตจะยังคงมี แนวโน้มที่ดีต่อไปซึ่งจะ เป็นส่วนช่วยให้ประชาชนมีความมั่นคง และช่วยระดม เงินออม ของประชาชนไปสู่การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย